

## Leder: Redaksjonen utvider

Henning Fjørtoft og Marit Honerød Hoveid

Vitenskapelige tidsskrift er sentrale kanaler for kunnskapsformidling. Bak en publisert artikkel ligger det imidlertid en betydelig innsats av både faglig og forlagsmessig art. Redaktører og fagfeller vurderer og kommenterer manus i ulike stadier, og forlaget bruker omfattende ressurser på tekniske aspekter som layout, språkvask og typografi. Mye av det viktige arbeidet bak kulissene dreier seg derfor om å håndtere en økende mengde manuskripter, teknologiske endringer og ikke minst stadige skifter i organisatoriske og økonomiske realiteter. Siden UP er i den heldige situasjonen at antallet innsendte artikler øker, har vi valgt å utvide redaksjonen. Vi har også erstattet noen redaksjonsmedlemmer som har valgt å trekke seg tilbake. Derfor bruker vi denne lederen for å presentere den nye redaksjonen.

Da tidsskriftet het *FoU i praksis* bestod redaksjonen av ansatte ved Program for lærerutdanning og Pedagogisk institutt ved NTNU, og ved lærerutdanningen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Endringene i norsk høyere utdanning har ført til at alle redaksjonsmedlemmer er ansatt ved NTNUs Institutt for lærerutdanning (ILU) og Institutt for pedagogikk og livslang læring (IPL). Disse to instituttene er nå de formelle eierne av UP. *Nordisk tidsskrift for utdanning og praksis* (UP) eies i dag av NTNU og drives av forlaget Cappelen Damm Akademisk. Vi inngår i Cappelen Damms NOASP-tidsskrifter.<sup>1</sup> NTNU bidrar med finansiering til publisering. I tillegg kommer publiseringsavgift (APC), som betales av artikkelforfatter(e).

Tidsskriftet har videreført at redaksjonen består av ansatte ved ILU og IPL. Fordeelen er at vi kjenner hverandre, og at det er lett å kommunisere om det redaksjonelle arbeidet. Samtidig har tidsskriftet en ambisjon om å bli et ledende nordisk tidsskrift for forskning på praksis i utdanningskontekster. Vi har derfor et redaksjonsråd med

Henning Fjørtoft,  
Institutt for  
lærerutdanning  
(ILU), NTNU,  
e-post: [henning.fjortoft@ntnu.no](mailto:henning.fjortoft@ntnu.no)

Marit Honerød Hoveid,  
Institutt for  
pedagogikk og  
livslang læring (IPL),  
NTNU,  
e-post: [marit.hoveid@ntnu.no](mailto:marit.hoveid@ntnu.no)

1 <https://www.cappelendammundervisning.no/cdu/akademisk/tidsskrifter/index.action>

medlemmer fra mange av de høyere utdanningsinstitusjonene i Norge, samt fra Danmark, Sverige og Finland.

Det er arbeidskrevende å drive et tidsskrift, og det legges ned mange dugnadstimer av redaksjonens medlemmer. Jobben som hovedredaktør er omfattende, og når antallet artikler øker, har vi derfor valgt å dele den på to personer. Marit Honerød Hoveid fortsetter, men nå sammen med Henning Fjørtoft (ILU). Henning Fjørtoft er professor i norsk fagdidaktikk og arbeider med vurdering i skolen, lese- og skriveopplæring og skoleutvikling. Vi vil dele på å være hovedansvarlige for tidsskriftet. Et klart forbedringsområde for oss i UP er å gi ut temanummer. Når hovedredaktørjobben deles på to, håper vi å få bedre tid til å utvikle gode ideer til temanummer og følge opp interesserte gjesteredaktører.

Så vil vi gjerne få takke av to medlemmer i redaksjonen. *Ole Enge* (ILU), som har vært med i tidsskriftet helt siden 2014, har vært en kontinuitetsbærer. UP vektlegger en tverrfaglig profil som er relevant for profesjonsutdannere innenfor ulike program og fag. Skal tidsskriftet fungere som møteplass for ulike profesjonsutdannere, må vi ha tidsskriftredaktører fra flere fagområder som kan bidra med ulike faglige perspektiver. Å ha en erfaren matematikk-didaktiker som Ole i redaksjonen har vært uvurderlig.

*Christin Tønseth* (IPL) går også av som medlem av redaksjonen. Hun har jobbet i tidsskriftet siden 2016. I en tilbakemelding til redaksjonen sier Christin at det å se hvordan en artikkel utvikler seg gjennom vurderingsprosessen har vært spennende. Vi vil gjerne få takke både Ole og Christin for den innsatsen de har bidratt med. De er viktige bidragsytere til tidsskriftets utvikling.

For å erstatte de to redaktørene som går av, har vi nå fått tre nye redaktører. *Eivind Kaspersen* (ILU) er førsteamanuensis i matematikk. Måling og teoretisering av matematisk identitet er et sentralt interesseområde i hans forskning. *Ingvild Kvale Sørensen* (IPL) er førsteamanuensis i pedagogisk sosiologi. Med bakgrunn i barndomsstudier, mediestudier og pedagogikk dreier hennes forskningsinteresser seg om barn og unges identitet, sosialisering og meningsskaping i samspillet mellom medie- og populærkultur, vennskap og familieliv. *Mari-Ann Letnes* (ILU) er førsteamanuensis i pedagogikk. Hun har gjennomført flere forskningsprosjekter knyttet til barns praktisk skapende arbeid og kunstfaglige læreprosesser i skole og i barnehage, samt barns bruk av digital teknologi i skapende prosjekter. Vi er svært glade for de tre nye medlemmene av redaksjonen og er trygge på at de vil bidra til at vi kan utvikle UP som tidsskrift.

Dette nummeret av UP består av 5 spennende artikler som klart viser at UP har et hovednedslagsfelt innenfor lærerutdanningene. Allikevel tenker vi at det er perspektiver disse studiene tar opp som viser til forhold som er relevante for praksis i andre sammenhenger.

Bjørn Eben og Halvor Spetalen har skrevet artikkelen *Digital opplæring i praktiske ferdigheter – erfaringer fra den skolebaserte yrkesopplæringen i perioden mars til juni 2020*. Artikkelen beskriver hvilke erfaringer et utvalg yrkesfaglærere i utdanningsprogrammet restaurant- og matfag gjorde da skolene stengte i perioden mars til juni 2020 og måtte tilrettelegge opplæring av praktiske ferdigheter ved bruk av

digitale undervisningsformer. Koronasituasjonen resulterte i en bratt læringskurve i forhold til måter å bruke digitale undervisningsformer for yrkesfaglærerne. Et viktig aspekt yrkesfaglærerne tar med seg i sitt videre arbeid, er hvordan de har funnet nye løsninger for å følge opp enkeltelever, redusere frafall og skape et tettere samarbeid i kollegiet.

I sin artikkel diskuterer Pernille Fiskerstrand premisser for *Lærarars djupnelæring i profesjonsfaglege utviklingsprosjekt*. Når lærere jobber med sine egne læreprosesser er en forutsetning at de får tid til å arbeide med sin forståelse av teori, slik at hverdags-erfaringer blir løftet til generaliserte vitenskapelige begrep. Data i denne casestudien er hentet fra observasjon, intervju og innsamlede dokument fra et *lesson study*-prosjekt gjennomført på vg1. Resultatene viser at premisene for dybdelæring er til stede samtidig som det er noen kritiske rammefaktorer som utfordrer denne dybdelæringen.

Therese Saltkjel, Ira Malmberg-Heimonen og Anne Grete Tøge har skrevet artikkelen *Betydningen av tverrprofesjonelt samarbeid for lærernes vurderinger av egen kompetanse til å tilpasse opplæring i skolen*. Samarbeid med profesjoner i og rundt skolen er en forutsetning for at lærere skal kunne gi elevene tilpasset opplæring, men det er uklart hvor tydelig denne sammenhengen er. I denne artikkelen diskuterer Saltkjel og kolleger slike sammenhenger basert på en spørreundersøkelse til 225 kontaktlærere på mellomtrinnet i 37 skoler i fire norske kommuner. Resultatene viser at sammenhengen mellom tverrprofesjonelt samarbeid og lærernes selvrapporterte forventning om å mestre tilpasset opplæring, er svak. En tolkning av resultatene fra denne studien er at skolekollektivet og samarbeid med andre lærere i høy grad er viktig for lærernes opplevde mestring av å tilrettelegge opplæringen, nettopp fordi lærerne er mest opptatt av sin kjerneaktivitet, undervisning.

*Hvilke forhold påvirker lærerspesialistens arbeid? En nærstudie av 25 logger skrevet av lærere på videreutdanning for lærerspesialister i norsk* er en artikkel skrevet av Marthe Lønnum og Trude Kringstad. Lærerspesialist er en ny rolle i skolen. Gjennom systematisk å studere hva studentene rapporterer som forhold som kan sies å fremme og hvilke faktorer som kan hemme utøvelsen av funksjonen som lærerspesialist i skolen, setter artikkelen fokus på hvilke forutsetninger som bør være til stede for at lærerspesialistene skal kunne fungere som bidragsyttere i skolebasert kompetanseutvikling. Denne kunnskapen vil være relevant for mange aktører i skolesystemet.

Guro Kirkeruds artikkel *Kompetanseutvikling som rekontekstualisering: Skoleledelse i spennet mellom horisontale og vertikale kunnskapsdiskurser* utforsker ulike måter skoleledere forholder seg til kunnskapsressurser på i lokalt utviklingsarbeid og i hvilken grad de ulike kunnskapsressursene som bringes inn, bidrar til å forme utviklingsarbeidet. Analysen av observasjons- og intervjudata viser at skoleledere oversetter og tilpasser kunnskapsressurser på tre ulike måter som bidrar ulikt. Et hovedfunn er at eksterne kunnskapsressurser kobles på produktive måter til skolens horisontale kunnskapsdiskurs, og derved kan bidra til utvikling, dersom skoleledere aktivt velger ut og tilpasser ressursene sammen med lærerne.

God lesing!